KOMMISSIONENS BESLUTNING

af 27. juni 1984

vedrørende en støtte, som den nederlandske regering agter at yde til et olieselskabs påtænkte investeringer i dettes raffinaderi i Rotterdam-Europoort regionen

(Kun den nederlandske tekst er autentisk)

(84/418/EØF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det europæiske økonomiske Fællesskab, særlig artikel 93, stk. 2, første afsnit,

efter at have givet de interesserede parter en frist til at fremsætte deres bemærkninger, og

ud fra følgende betragtninger:

I

Ved artikel 6 i den nederlandske lov af 29. juni 1978, om stimulering og styring af investeringerne (Wet Investeringsrekening (WIR))(1) er der indført en »supplerende præmie til store projekter«; tilskuddet skal ydes til investeringsprojekter, der overstiger 30 mio hfl. Det kan være på op til 4 % af det pågældende investeringsbeløb, afhængigt af antallet af nyoprettede arbejdspladser.

Ved undersøgelsen af nævnte lovforslag i overensstemmelse med proceduren i EØF-traktatens artikel 93, stk. 3, anførte Kommissionen, at den »supplerende præmie til store projekter« udgjorde en generel støtteordning, da det ikke indeholdt noget sektorbestemt eller regionalt mål, og da ordningen finder anvendelse på alle investeringer uden skelnen mellem virksomheder, regioner eller sektorer, kunne den ikke omfattes af undtagelserne i EØF-traktatens artikel 92, stk. 3, litra a) eller c). Uden en nærmere specifikation kunne Kommissionen ikke vurdere ordningens virkninger på handelen mellem medlemsstater eller på konkurrencen og således vurdere, om den var forenelig med fællesmarkedet.

Hvad sådanne generelle støtteordninger angår, er det nu Kommissionens faste praksis at acceptere dem, når en af følgende to betingelser er opfyldt: medlemsstaten anmelder til Kommissionen enten en regional eller sektorbestemt plan for ordningens anvendelse eller, hvis den ikke finder dette muligt, vigtige enkelttilfælde, hvor ordningen anvendes.

I overensstemmelse med dette standpunkt anmodede Kommissionen om, at alle enkelttilfælde af anvendelse af »den supplerende præmie til store projekter« i betragtning af de pågældende investeringers omfang, på forhånd og i behørig tid, jf. EØF-traktatens artikel 93, stk. 3, blev anmeldt til den.

Under drøftelser med de nederlandske myndigheder meddelte Kommissionen, at den ville tage stilling til præmiens ydelse fra sag til sag og under hensyntagen til de hermed forbundne fordele og til de regler, der er nedfældet i artikel 92 ff., eller som er udviklet i forbindelse med den praktiske anvendelse af disse bestemmelser. Af den omstændighed, at Kommissionen har krævet systematisk forhåndsmeddelelse om hvert enkelttilfælde, kan den nederlandske regering ikke udlede, at Kommissionen på forhånd har udtrykt noget positivt standpunkt over for ordningen med den »supplerende præmie«.

Den nederlandske regering har imødekommet Kommissionens anmodning ved i artikel 6, stk. 7, og i artikel 7, stk. 3, i kapitel V i nævnte nederlandske lov af 29. juni 1978 at indføre regler om sådan forhåndmeddelelse.

II

I overensstemmelse med denne procedure meddelte den nederlandske regering ved telex af 24. august 1983 Kommissionen, at den havde til hensigt at lade den i ovennævnte ordning fastsatte støtte finde anvendelse på investeringer, der skal gennemføres i et raffinaderi i Rotterdam-Europoort regionen.

Ifølge investeringsplanen skal der installeres en enhed til katalytisk krakning. Anlægget skal omdanne svær olie til lettere produkter. Den nye installation vil ikke forøge raffinaderiets samlede kapacitet, men vil delvis omstille produktionen fra svære produkter til lettere.

De samlede investeringsomkostninger skønnes at andrage 1 010 mio hfl. Præmien til store projekt (GPT) foreslås at beløbe sig til 3 780 000 hfl. Gennemførelsen af projektet ville betyde oprettelse af ca. 137 nye arbejdspladser.

(1) Staatsblad 1978, nr. 368.

III

I en række meddelelser til Rådet har Kommissionen henvist til de vanskeligheder, som Fællesskabets olieraffinaderiindustri generelt står over for som følge af oliekrisen. Kort skitseret går vanskelighederne ud på følgende : den samlede efterspørgsel efter raffinerede produkter (både svære produkter, såsom svær fuelolie osv. og lette fraktioner, såsom benzin osv). er faldet, men efterspørgslen efter svære produkter er faldet mere end efterspørgslen efter lette fraktioner. Industrien har samtidig med reduktionen af kapaciteten følgelig måttet investere i anlæg for at øge produktionsandelen af lettere produkter. Imidlertid har prisforskellen mellem lette destillater og restfuelolie i de seneste år generelt været et tilstrækkelig godt incitament for virksomhederne til at foretage de nødvendige investeringer.

Kommissionen har i de seneste år fået meddelelse om adskillige forslag om støtte til samme eller beslægtede formål. Med den begrundelse, at den påtænkte støtte var uforenelig med fællesmarkedet, især i betragtning af situationen inden for raffinaderisektoren, blev der for disse forslags vedkommende vedtaget negativbeslutninger (1).

Den oprindeligt af den nederlandske regering foreslåede støtte vil derfor kunne påvirke samhandelen mellem medlemsstaterne og fordreje eller true med at fordreje konkurrencen ved at begunstige den pågældende virksomhed eller produktionen af dennes varer, jf. EØF-traktatens artikel 92, stk. 1.

Kommissionen indledte den 6. oktober proceduren i EØF-traktatens artikel 93, stk. 2, vedrørende det nederlandske forslag.

IV

I svaret til Kommissionen i forbindelse med indledningen af den i artikel 93, stk. 2, omhandlede procedure imødegik de nederlandske myndigheder Kommissionens analyse, ifølge hvilken der på baggrund af situationen i olieraffinaderisektoren, Kommissionens tidligere beslutninger i lignende tilfælde for den foreslåede støtte samt virksomhedens økonomiske styrke i øvrigt, ikke var tale om nogen modydelse set fra et fællesskabsynspunkt, som kan give Kommissionens mulighed for at konstaterede, at støtten er forenelig med fællesmarkedet under EØF-traktatens artikel 92, stk. 3, indeholdte undtagelsesbestemmelser.

Imidlertid fremførte de nederlandske myndigheder, opførelsen af enheden til katalytisk krakning ville medføre andre investeringer i det pågældende raffinaderis allerede eksisterende installationer, som ville indebære forbedrede normer for miljøkontrol, især med hensyn til vandforurening, som forårsages af de eksisterende installationer. Omkostningerne til denne investering blev anslået til 11,3 mio hfl. De nederlandske myndigheder foreslog derfor, at der blev ydet en »GPT«-præmie på 1,7 mio hfl. til dækning af disse investeringsomkostninger, idet de begrundede støttens intensitet på 15 % med, at den svarer til den støttesats, der normalt tillades for støtte til miljøformål i overensstemmelse med Fællesskabets retningslinjer for sådan støtte.

Kommissionen er af den opfattelse, at dette forslag ikke opfylder de grundlæggende juridiske og økonomiske betingelser for støtte i henhold til »GPT«-ordningen af følgende årsager : den investering, hvortil der skal ydes støtte, udgør mindre end 30 mio hfl. ; forslaget skaber ikke flere arbejdspladser, og støtteintensiteten (på 15 %) ligger over støttesatsen (på 4 %) i henhold til »GPT«-ordningen, hvilket indebærer, at forslaget ikke kan anses for at være omfattet af Kommissionens beslutning af 21. april 1978 om GPT/WIR. Den nederlandske regering har ikke bevist, at disse investeringer til miljøformål er nødvendige som følge af, at der i Nederlandene er pålagt virksomhederne nye normer, som er en forudsætning for at opnå støtte til miljøbeskyttelse. Projektet synes at være motiveret ud fra et ønske om at lade i det mindste en del af »GPT«-støtten tilfalde den pågældende virksomhed. Virkningen er at øge virksomhedens finansielle styrke, uden at der tilsyneladende foreligger nogen modydelse set fra et fællesskabssynspunkt.

Yderligere kan Kommissionen ikke acceptere, at den, fordi den oprindeligt har gjort indsigelse mod et støtteforslag, skulle behandle et gennemgribende nyt og andet forslag med andre målsætninger, som juridisk og økonomisk er uforeneligt med grundlaget for det oprindelige forslag, uden at det oprindelige forslag formelt er blevet trukket tilbage, eller uden at Kommissionen har vedtaget en negativbeslutning. Hvis det oprindelige forslag var blevet formelt trukket tilbage eller der var blevet vedtaget en negativbeslutning, kunne et støtteforslag, baseret juridisk og økonomisk på miljømæssige overvejelser, være blevet behandlet.

Som led i proceduren har Kommissionen modtaget bemærkninger fra den belgiske, danske og franske regering, som alle giver udtryk for det synspunkt, at den oprindeligt foreslåedes støtte ikke bør ydes.

V

Det fastsættes i traktaten, at støtte, der modsvarer de i traktatens artikel 92, stk. 1, fastsatte kriterier, er uforenelig med fællesmarkedet. I bestemmelserne om undtagelse fra denne uforenelighed, som er fastsat i EØF-traktatens artikel 92, stk. 3, fastsættes det nærmere, hvilke målsætninger der skal følges i Fællesskabets og ikke i den støttemodtagende virksomheds

(1) EFT nr. L 343 af 18. 12. 1980, s. 38. EFT nr. L 361 af 16. 12. 1981, s. 24. EFT nr. L 350 af 10. 12. 1982, s. 36.

interesse. Disse undtagelser må fortolkes snævert i forbindelse med undersøgelsen af både regional- og sektorstøtteordninger og individuelle tilfælde, hvor generelle støtteordninger bringes i anvendelse. Især kan der kun indrømmes undtagelse, når Kommissionen finder det godtgjort, at dette vil bidrage til at nå de i undtagelsesbestemmelserne fastsatte mål, som de støttemodtagende virksomheder ikke ville kunne nå ved egen hjælp under normale markedsvilkår alene.

At indrømme en undtagelse, for hvilken der ikke er nogen modydelse, ville svare til, at det accepteredes, at samhandelen mellem medlemsstaterne blev påvirket og konkurrencen fordrejet, uden at der ville tilfalde Fællesskabet nogen fordel heraf, lige som det ville være en accept af, at visse medlemsstater fik urimelige fordele.

Når Kommissionen anvender ovennævnte principper i forbindelse med sin undersøgelse af enkelttilfælde, hvor generelle støtteordninger bringes i anvendelse, skal den sikre sig, at der fra den støttemodtagende virksomheds side foreligger en konkret modydelse, som består i, at ydelse af støtte skal bidrage til at nå et af de i EØF-traktatens artikel 92, stk. 3, omhandlede mål. Kan dette ikke godtgøres, og forholder det sig navnlig således, at de påtænkt støttede investeringer ville finde sted i uændret omfang, selv uden støtte, er det klart, at støtten ikke bidrager til at nå de i undtagelsesbestemmelserne opstillede mål, men tjener til at øge den pågældende virksomheds finansielle styrke.

I nærværende tilfælde synes der ikke at foreligge en sådan modydelse fra den støttemodtagende virksomheds side.

Den nederlandske regering har ikke kunnet begrunde, og Kommissionen har ikke kunnet fastslå, at den foreslåede støtte opfylder betingelserne for at kunne omfattes af en af undtagelsesbestemmelserne i EØF-traktatens artikel 92, stk. 3.

Hvad angår de i EØF-traktatens artikel 92, stk. 3, litra a) og c), fastsatte undtagelsesbestemmelser vedrørende støtte til fremme af udviklingen i visse områder, er forholdet det, at Rotterdam-Europoort stadig er i en bedre socio-økonomisk situation end andre områder i Nederlandene ; der er defor ingen grund til at tillade den pågældende støtte med henvisning til, at den vil fremme udviklingen i dette område, hvilket i øvrigt ikke har været formålet med den foreliggende støtteforanstaltning.

Hvad angår undtagelsesbestemmelserne i artikel 92, stk. 3, litra b), skal det anføres, at eftersom markedet for lette destillater ikke er præget af den overkapacitet, som præger den øvrige del af raffinaderisektoren, ville investeringen under alle omstændigheder have fundet sted som følge af de almindelige markedsmekanismer. Der er intet i den pågældende investering, der taler for at betragte projektet som værende af fælleseuropæisk interesse eller som et projekt, der vil kunne afhjælpe en alvorlig forstyrrelse i en medlemsstats økonomi, hvilket ville tale for at indrømme en undtagelse efter artikel 92, stk. 3, litra b), fra bestemmelsen i artikel 92, stk. 1, vedrørende støtteforanstaltningers uforenelighed med fællesmarkedet. Hvad endelig angår undtagelsesbestemmelsen i EØF-traktatens artikel 92, stk. 3, litra c), vedrørende »støtte til fremme af udviklingen af visse erhvervsgrene«, viser en undersøgelse, at de investeringer i raffinaderiet, hvortil der foreslås ydet støtte, kan virksomheden foretage med egne midler. På baggrund heraf og i betragtning af den generelle situation for lette produkter er det klart, at støtten ikke er nødvendig for at fremme udviklingen af den pågældende erhvervsgren.

På baggrund af ovennævnte betragtninger opfylder den nederlandske regerings støtteforslag ikke de nødvendige betingelser for at omfattes af nogen af undtagelsesbestemmelserne i EØF-traktatens artikel 92, stk. 3 —

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING :

Artikel 1

Nederlandene må ikke iværksætte det projekt, som blev anmeldt til Kommissionen den 24. august 1983, som går ud på i medfør af GPT-bestemmelserne i »WIR«-ordningen at yde støtte til visse investeringer, der skal foretages i et raffinaderi i Rotterdam-Europoort-regionen.

Artikel 2

Nederlandene underretter inden to måneder fra meddelelsen af denne beslutning Kommissionen om de foranstaltninger, som det har truffet med henblik på at efterkomme beslutningen.

Artikel 3

Denne beslutning er rettet til kongeriget Nederlandene.

Udfærdiget i Bruxelles, den 27. juni 1984.

På Kommissionens vegne

Frans ANDRIESSEN

Medlem af Kommissionen